ZBIÓR

UKŁADÓW ZBIOROWYCH PRACY

ROK I Warszawa, dnia 12 października 1937 r. Nr 15

TREŚĆ:

66.

ZARZĄDZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 27 września 1937 r.

w sprawie poddania zatargu zbiorowego w górnictwie węglowym na obszarze Zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego rozstrzygnięciu komisji rozjemczej.

Na podstawie art. 1, 3 ust. (1) i 10 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27 października 1933 r. o komisjach

rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. z 1937 r. Nr 39, poz. 313) zarządzam co następuje:

Wobec niemożności polubownego załatwienia zatargu zbiorowego pomiędzy pracodawcami a pracownikami o ustalenie warunków pracy i płacy w górnictwie węglowym na obszarze Zagłębi Dąbrowskiego i Krakowskiego oraz wobec tego, że zatarg ten nabiera charakteru, zagrażającego ogólno-państwowym interesom gospodarczym — poddaję zatarg ten rozstrzygnięciu komisji rozjemczej, którą w tym celu powołuję i wyznaczam na przewodniczącego komisji p. Mariana Klotta, Głównego Inspektora Pracy i Dyrektora Departamentu Pracy.

Minister Opieki Społecznej:
(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

67.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalające warunki pracy i płacy straży leśnej na rok służbowy 1937/38 na obszarze województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego i białostockiego.

Na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. w przedmiocie uprawnień Ministra Pracy i Opieki Społecznej do powoływania Nadzwyczajnych Komisyj Rozjemczych do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy pracodawcami a pracownikami rolnymi (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686) oraz zarządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 14 września 1937 r. (Zbiór Układów Zbiorowych Pracy Nr 14, poz. 62):

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza w składzie:

Przewodniczący: *Wacław Prenier*, Naczelnik Wydziału w Ministerstwie Opieki Społecznej — jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej,

Zygmunt Zaleski, Sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie — jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości i

Konstanty Czerniewski, Radca Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych — jako przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych,

na posiedzeniu w dniu 23 i 29 września 1937 r. w Warszawie, —

po wysłuchaniu przedstawicieli pracodawców i pracowników leśnych

orzekła:

I. Zasady ogólne.

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich pracodawców leśnych, z wyjątkiem lasów państwowych, posiadających obszaru leśnego nie mniej niż 150 ha, z drugiej zaś strony — stałych fizycznych pracowników, zatrudnionych jako straż leśna (gajowych, borowych, szlakowych itp.).

Uwaga. Stali pracownicy, zatrudnieni na obszarach leśnych poniżej 150 ha wyłącznie przy dozorowaniu lasu, powinni otrzymywać wynagrodzenie nie mniejsze niż polowy; takie same wynagrodzenie powinni otrzymywać stali pracownicy, zatrudnieni na obszarach leśnych częściowo przy dozorowaniu lasów od 50 do 150 ha, a częściowo w gospodarstwie rolnym; stali pracownicy, zatrudnieni na obszarach leśnych przy dozorowaniu lasów poniżej 50 ha, a częściowo w gospodarstwie rolnym, powinni otrzymywać wynagrodzenie nie mniejsze niż ordynariusz.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 października 1937 r. do dnia 30 września 1938 r.

§ 3.

Rok służbowy pracowników, objętych niniejszym orzeczeniem, zaczyna się 1 października, a kończy się 30 września roku następnego, przy czym obie strony obowiązuje co najmniej trzymiesięczny termin wypowiedzenia indywidualnych umów pracy.

Pracownikowi, któremu wymówiono pracę, pracodawca obowiązany jest wydać przy wymówieniu zaświadczenie o zwolnieniu (konotatkę). Konotatka winna zawierać imię i nazwisko pracownika, charakter jego pracy, czas i miejsce pracy, datę zwolnienia oraz podpis pracodawcy lub jego zastępcy.

W konotatce nie wolno umieszczać żadnych znaków i uwag.

Niewypowiedzenie we właściwym terminie (najpóźniej do dnia 1 lipca włącznie) umowy pracy albo niewydanie konotatki ustalonej w ustępie 2 paragrafu niniejszego przedłuża umowę o pracę na następny rok służbowy.

Uchylenie się od przyjęcia wypowiedzenia umowy, tejże nie przedłuża.

§ 4.

Zatargi wynikłe na tle umowy o pracę pomiędzy pracodawcami a pracownikami oraz rozwiązanie stosunku służbowego w ciągu roku regulują Komisje Rozjemcze, bądź sądy państwowe — według kompetencji.

Do czasu uzyskania właściwego orzeczenia lub wyroku nie wolno: a) pracodawcom wstrzymywać świadczeń, b) pracownikom przerywać pracy.

W przypadkach ciężkiego przewinienia pracodawca może wstrzymać przed orzeczeniem lub wyrokiem świadczenia, w razie jednak wygrania sporu przez pracownika, pracodawca winien wydać zaległe świadczenia z dodatkiem miesięcznym 2% od wstrzymanej należności.

W razie zalegania z wypłatą wynagrodzenia gotówkowego lub naturaliów:

a) gdy zaległość jest niezawiniona przez pracodawcę, wówczas w myśl ogólnych zasad prawa przysługują robotnikowi tytułem odszkodowania za opóźnienie odsetki ustawowe, licząc od dnia wymagalności wynagrodzenia (w myśl obecnie obowiązujących przepisów wynoszą odsetki te 8 do 100 w stosunku rocznym; w myśl art. 248 § 2 Kodeksu Zobowiązań odsetki te należą się bez potrzeby wykazania jakiejkolwiek szkody i bez względu na to, czy pracodawca dopuścił się winy);

b) gdy zaległość jest zawiniona przez pracodawcę, odsetki zwłoki wynosić będą półtora procent w stosunku miesięcznym.

§ 5.

Orzeczenie niniejsze stanowi dla województw: warszawskiego, lubelskiego, kieleckiego, łódzkiego i białostockiego w myśl ustawy z dnia 18 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr 71, poz. 686) podstawę przy zawieraniu umów indywidualnych. Indywidualne umowy pracy, zawierające warunki dla pracowników mniej korzystne, niż warunki orzeczenia niniejszego, są nieważne i ulegają zastąpieniu przez warunki niniejsze.

§ 6.

Pracodawca obowiązany jest do wydania w terminie 14-dniowym od dnia rozpoczęcia pracy, a w stosunku do już zatrudnionych pracowników w terminie do 1 listopada 1937 r., książeczki obrachunkowej, do której wpisuje się warunki umowy indywidualnej z pracownikiem, datę i ilość wydawanych świadczeń, jak również spis powierzonego pracownikowi inwentarza. Książeczka ta powinna być podpisana przez pracodawcę lub jego zastępcę oraz pracownika. Poza tym pracodawca wydaje bezpłatnie pracownikom straży leśnej jeden egzemplarz niniejszego orzeczenia na ręce wybranego przez nich przedstawiciela.

W razie niewydania pracownikowi książeczki obrachunkowej pracownik ma prawo domagać się od pracodawcy wypłacenia mu tytułem odszkodowania umownego kwoty 3 (trzech) złotych za każdy przepracowany miesiąc.

Uwaga. Książeczki obrachunkowe, złożone u pracodawcy, nie powinny być dłużej przetrzymywane, niż 10 dni.

§ 7.

Pracodawców oraz ich zastępców obowiązuje grzeczne traktowanie pracownika i ścisłe przestrzeganie warunków umowy, a zwłaszcza regularne wypłacanie świadczeń i płac przewidzianych umową.

Pracowników obowiązuje grzeczność wobec pracodawców i ich zastępców, ścisłe przestrzeganie zawartych umów, pilne i sumienne spełnianie obowiązków, a przede wszystkim wykrywanie kradzieży i meldowanie o nich swej zwierzchności, dążność do jak największej wydajności pracy i stosowanie się do wszystkich zarządzeń pracodawcy lub jego zastępcy, odnoszących się do wykonywania obowiązków służbowych oraz przestrzeganie wszystkich przepisów porządkowych w obchodzie leśnym ich pieczy powierzonym.

§ 8.

Pracownicy, objęci niniejszym orzeczeniem, nie mogą być używani przez pracodawców i ich zastępców czy też przełożonych do posług osobistych, bądź też pracy, nie mającej związku z ich obowiązkami zawodowymi.

III. Warunki wynagrodzenia.

§ 9.

Pracownik straży leśnej otrzymuje wynagrodzenie gotówkowe oraz w naturze, które może być wydawane bądź w postaci roli i łąki, bądź w odpowiedniej ilości ziarna, a to zależnie od indywidualnej umowy. Deputat gruntowy, wydawany zamiast ordynarii i ziemi pod ziemniaki, wynosi zasadniczo 3,5 hektarów ziemi ornej klasy IV oraz w razie niewydawania przez pracodawcę utrzymywania dla krów na dworskiej oborze pastwisko i 1/2 hektara łąki gruntowej lub 1 hektar łąki leśnej. O ile deputat gruntowy nie odpowiada IV klasie, ma zastosowanie wzrost lub zmniejszenie ilości ziemi ornej w następujący sposób: I klasy 2,25 hektara, II klasy 2,60 hektara, III klasy 3 hektary i V klasy 4 hektary.

Jeśli pracownik umówił się, że deputat otrzymywać będzie w ziarnie, wynosi on 15 kwitali zboża w stosunku rocznym, w czym: 3 kwintale pszenicy, 9 kwintali żyta oraz 3 jęczmienia, ponadto 60 kwintali gotowych ziemniaków lub 50 arów ziemi pod ziemniaki, kapustę i ogrodowiznę na polach drenowanych lub nie wymagających drenowania, lub 60 arów na polach wymagających drenowania; w majątkach, gdzie nie sieją pszenicy, wydaje się w zamian żyto w stosunku 1 kwintal pszenicy równy 1,30 kwintala żyta.

Minimalne wynagrodzenie gotówkowe pracownika straży leśnej wynosi w stosunku rocznym:

1) w województwie warszawskim — 240 zł,

2) w województwie łódzkim, kieleckim i lubelskim — 216 zł,

3) w województwie białostockim — 192 zł.

Jeżeli pracownik otrzymuje część wynagrodzenia w naturaliach, część zaś w gruncie, rozrachunek powinien nastąpić w zależności od klasy gruntu i rodzaju wydawanej ordynarii, przyjmując za podstawę, że 3 hektary ziemi IV klasy równają się 3 kwintalom pszenicy, 9 kwintalom żyta i 3 kwintalom jęczmienia.

Pracodawca daje pracownikowi bezpłatny przemiał w młynie przez siebie wskazanym lub w zamian przemiału może wydać 1,50 kwintala żyta lub równowartość gotówkową w przypadku wydawania deputatu w gruncie.

Inwalidzi, którzy otrzymali odszkodowanie lub pobierają rentę, mogą podlegać w zakresie wynagrodzenia gotówkowego umowie indywidualnej.

§ 10.

Niezależnie od wynagrodzenia, przewidzianego w paragrafach poprzednich orzeczenia niniejszego, pracownik straży leśnej otrzyma:

a) na pięć lat — w miesiącu październiku płaszcz lub kożuch krótki,

b) na dwa lata — w miesiącu październiku mundur zimowy i takież spodnie, i

c) na jeden rok — w miesięcu kwietniu mundur letni, spodnie oraz buty i czapkę lub kapelusz.

Uwaga: Wymienione przedmioty umundurowania po czasie, na który zostały wydane, przechodzą na własność pracownika. Przedmioty, które w myśl powyższego nie przeszły na własność pracownika, w razie opuszczenia lub utraty posady podlegają zwrotowi.

§ 11.

Pracownik straży leśnej otrzyma w stosunku rocznym drzewa opałowego w szczapach lub krąglakach 24 m przestrzenne miękkiego lub 18 m przestrzennych twardego.

Opał, o ile pracownik nie posiada konia, winien być dostarczony do miejsca zamieszkania pracownika.

Opał wydaje się co najmniej na miesiąc z góry.

§ 12.

Pracownik straży leśnej ma prawo na dworskiej oborze trzymać dwie krowy z przychówkiem do 6 tygodni.

O ile pracownik ma możność utrzymania krów w odpowiednich zabudowaniach przy gajówce, wówczas przysługuje mu prawo trzymania 3 krów własnych z przychówkiem do 6 tygodni oraz w dowolnej ilości trzody w chlewach w granicach istniejącego przy mieszkaniu służbowym pomieszczenia.

§ 13.

Pracownikowi, wzywanemu do sądu w charakterze świadka w sprawach pracodawcy lub delegowanemu w interesach tegoż pracodawcy, wypłacane będzie strawne: za całą dobę 3.00 zł, za obiad 1.50 zł, za kolację 1.25 zł.

IV. Mieszkanie.

§ 14.

Mieszkanie pracownika straży leśnej składać się musi co najmniej z jednej izby z podłogą drewnianą i kuchni oraz komory.

Izby powinny być wytynkowane, ze szczelnymi drzwiami i oknami na zawiasach.

W oknach mają być całe szyby; w razie stłuczenia szyby obowiązany jest pracownik wstawić nową w ciągu najdalej dwóch tygodni.

Wapna do bielenia dostarcza pracodawca dwa razy do roku w ogólnej ilości 15 kg na mieszkanie.

Podłogi mają być położone, a piece doprowadzone do należytego porządku przed 1 listopada.

Mieszkania mają być ze szczelnym dachem; tam, gdzie dachy są popsute, muszą być naprawione w ciągu miesięcy letnich.

W majątkach, gdzie zacieka woda do piwnicy i mieszkań pracowników, powinny być poczynione zabezpieczenia w ciągu lata od wody napływowej.

Pracodawcy i pracownicy powinni dbać, aby otoczenie mieszkań było higieniczne. Obowiązuje wybrukowanie dostępu do studzien oraz zastąpienie zgniłych cembrzyn nowymi lub też zapewnienie pracownikom w inny sposób zdrowej i czystej wody do picia.

Zbiorniki na nawóz nie mogą znajdować się w bliższej odległości, aniżeli 20 metrów od mieszkań służbowych. W pobliżu mieszkań znajdować się mają zasłonięte ustępy.

Pracodawcy powinni dążyć do zakładania przy gajówkach ogródków owocowych, w szczególności przez dostarczanie drzewek itp.

§ 15.

Pracownicy obowiązani są utrzymywać mieszkania w należytym porządku; trzymanie inwentarza w mieszkaniu jest stanowczo wzbronione.

Bez zgody pracodawcy nie wolno przyjmować sublokatorów.

Przy wprowadzeniu się pracownik melduje pracodawcy skład swej rodziny.

§ 16.

Drobny remont mieszkania (gajówki) i budynków gospodarczych, nie wymagający sił fachowych, uskutecznia pracownik straży leśnej materiałami, dostarczonymi przez pracodawcę.

§ 17.

Pracownicy straży leśnej, prowadzący gospodarstwo na przydzielonych im deputatach, gruntowym i łąkowym, muszą posiadać odpowiednich rozmiarów budynki gospodarcze na pomieszczenie zbiorów, dobytku i narzędzi.

§ 18.

W nowobudujących się mieszkaniach dla straży leśnej powinny być obowiązkowo uwzględniane co najmniej dwie izby mieszkalne, kuchnia, komora i sień.

§ 19.

Parcownicy, zajmujący mieszkania własne, otrzymują odszkodowanie za nieotrzymanie mieszkania od pracodawcy w wysokości 60 zł rocznie.

V. Urlopy.

§ 20.

Pracownik straży leśnej otrzymuje w ciągu roku 12 dni urlopu w dni nieświąteczne, bez potrącenia świadczeń.

Wybór dni urlopu odbywa się w porozumieniu z pracodawcą lub przełożonym, z wyjątkiem wyjazdów, spowodowanych pisemnym wezwaniem związków zawodowych, w tych bowiem przypadkach pracodawca winien jest zgodzić się na zaproponowany dzień urlopu, nie więcej jednak, niż dla 2 pracowników z nadleśnictwa.

Pracownik na czas uzyskanego w myśl powyższego urlopu winien na żądanie pracodawcy lub przełożonego dać pewnego zastępcę, którego opłaca pracodawca według cen miejscowych, nie mniej jednak niż 2 zł dziennie.

VI. Ubezpieczenie i nauka dzieci.

§ 21.

Pracownicy straży leśnej oraz członkowie ich rodzin korzystają z pomocy leczniczej na zasadach, wymienionych w roz-

porządzeniu Ministra Opieki Społecznej z dnia 24 października 1933 r., wydanym w porozumieniu z Ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych o pomocy leczniczej dla pracowników rolnych (Dz. U. R. P. Nr 87, poz. 673).

§ 22.

Pracodawcy nie wolno przy końcu roku służbowego zwolnić pracownika straży leśnej li tylko z tytułu jego starości; może go jednak skutkiem starczej niezdolności do pracy przenieść do czasu ustawowego rozwiązania tej sprawy na emeryturę, która powinna zapewnić emerytowanemu mieszkanie oraz świadczenia. Świadczenia gajowego, przeniesionego na emeryturę, mogą być zmniejszone nie niżej niż do połowy świadczeń, pobieranych przez gajowego, wyłączając świadczenia, wymienione w § 10 niniejszego orzeczenia. Po zapewnieniu emerytowanemu pracownikowi nowego mieszkania, odpowiadającego warunkom higienicznym, pracownik obowiązany jest opróżnić zajmowane mieszkanie służbowe. Przepis ten dotyczy pracowników, którzy przepracowali na dobro pracodawcy lub danego gospodarstwa leśnego 25 lat.

§ 23.

W razie śmierci pracownika pozostała po nim rodzina otrzymuje bezzwłocznie odprawę pośmiertną w wysokości 70 zł; w razie śmierci żony pracownika otrzymuje on na koszty pogrzebu zapomogę w wysokości 60 zł, a w razie śmierci dziecka do lat 18-tu w wysokości 50 zł.

§ 24.

Do czasu wprowadzenia ubezpieczeń pogrzebowych na wypadek śmierci pracownika straży leśnej żona lub dzieci zmarłego mają otrzymywać przez pół roku połowę świadczeń w naturze i w gotówce, przewidzianych dla pracownika straży leśnej w niniejszym orzeczeniu.

W razie nie dawania przez pracodawcę powyższych świadczeń w naturze w całości lub częściowo, pracodawca winien wydać jednorazowo lub w dwu ratach kwartalnych ekwiwalent gotówkowy według cen miejscowych:

za ordynarię równoważnik 400 kg żyta,
za utrzymanie krów równoważnik 375 kg żyta,
za kartofle równoważnik 450 kg żyta,
za mieszkanie równoważnik 225 kg żyta,
za opał równoważnik 150 kg żyta.

W tym przypadku rodzina zmarłego pracownika ma prawo mieszkać w gajówce przez czas jednego miesiąca od dnia śmierci pracownika.

§ 25.

Pracodawcy opłacają początkową naukę dzieci pracowników straży leśnej tam, gdzie wymaga to osobnych opłat lub dopłat.

VII. Regulowanie zbiorów i zasiewów pomiędzy rodziną zmarłego pracownika a jego zastępcą.

§ 26.

Nowy pracownik straży leśnej, obejmujący posadę po zmarłym, bądź ustępującym w ciągu roku, powinien ułożyć się polubownie z rodziną zmarłego co do wszelkich sprzętów i zasiewów. Jeżeli do zgody nie dojdą, pracodawca reguluje tę sprawę w sposób następujący:

o ile śmierć gajowego nastąpiła w czasie między 1.X. a 31.XII. rodzina zmarłego gajowego otrzymuje po 4 kwintale żyta z hektara lub równoważnik w gotówce;

o ile śmierć nastąpiła w czasie między 1.I. a 1.IV. — po 6 kwintali żyta z hektara lub równoważnik w gotówce;

o ile śmierć nastąpiła w czasie między 1.IV. a 1.VII. — po 9 kwintali żyta z hektara lub równoważnik w gotówce;

o ile zaś śmierć nastąpiła między 1.VII. a 1.X. — zbiory całkowicie należą do rodziny zmarłego.

Wydane przez pracodawcę z tego tytułu świadczenia rodzinie zmarłego gajowego w całości potrąca się z rocznego uposażenia nowego gajowego, o ile nowy gajowy dokona sprzętu.

W związku z wydaniem orzeczenia niniejszego Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza stwierdza, że strony zgodnie oświadczyły, że wyrażają zgodę na przyznanie Głównemu Inspektorowi Pracy prawa ustalania wykładni postanowień orzeczenia niniejszego na wniosek obu lub jednej ze stron, przy czym jednak przed ustaleniem tej wykładni Główny Inspektor Pracy zasięgać będzie opinii interesowanych organizacyj. W związku

z tym strony oświadczyły, że tak ustaloną wykładnią postanowień orzeczenia niniejszego będą się uważały za związane.

Działo się w Warszawie, dnia 29 września 1937 r.

Przewodniczący
Przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej:
(—) *W. Prenier*

Przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości:
(—) *Z. Zaleski*

Przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa
i Reform Rolnych:
(—) *K. Czerniewski*

68.

ORZECZENIE

Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej z dnia 31 sierpnia 1937 r., ustalające warunki pracy i wynagrodzenia dla dozorców domowych na obszarze miasta Grodna na rok służbowy 1937/38.

Nadzwyczajna Komisja Rozjemcza, powołana pismem okręgowego inspektora pracy VI okręgu z dnia 31 lipca 1937 r. Nr 13D/4-7, na podstawie ustawy z dnia 16 maja 1922 r. w przedmiocie powołania Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej do załatwiania zatargów zbiorowych pomiędzy właścicielami nieruchomości miejskich a dozorcami domowymi (Dz. U. R. P. Nr 39, poz. 324) oraz art. 113 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110, poz. 976), w składzie:

Przewodniczący: *mgr Michał Monkielewicz* w/z inspektora pracy 33 obwodu — jako przedstawiciel Ministerstwa Opieki Społecznej;

Członkowie: *Kazimierz Buchali,* sędzia Sądu Okręgowego w Grodnię — jako przedstawiciel Ministerstwa Sprawiedliwości i

mgr Adam Dąbrowski, referendarz Starostwa Powiatowego w Grodnie — jako przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych,

na posiedzeniu w dniu 31 sierpnia 1937 r. w lokalu Inspektoratu Pracy 33 obwodu w Grodnie, ul. Dominikańska Nr 10, po wysłuchaniu opinii przedstawicieli właścicieli nieruchomości i dozorców domowych oraz biorąc pod uwagę ogólne położenie stron,

orzekła:

Zasady ogólne.

§ 1.

Orzeczenie niniejsze dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli nieruchomości m. Grodna, z drugiej strony zatrudnionych przez nich dozorców domowych.

Za dozorcę domu uważa się osobę bez względu na płeć, z wyłączeniem młodocianych do ukończenia lat 18, której właściciel nieruchomości lub jego zastępca poruczył wykonywanie czynności, związanych z pilnowaniem i porządkiem w obrębie nieruchomości w ramach § 13 niniejszego orzeczenia.

§ 2.

Orzeczenie niniejsze stanowi podstawę do zawierania umów indywidualnych.

Indywidualne umowy o pracę, zawierające warunki mniej korzystne dla dozorcy, niż warunki niniejszego orzeczenia, są nieważne i ulegają z mocy prawa zastąpieniu przez odnośne postanowienia niniejszego orzeczenia.

Indywidualne umowy, zawierające warunki dla dozorcy korzystniejsze od postanowień niniejszego orzeczenia, pozostają w mocy.

Zawarcie i rozwiązanie umowy.

§ 3.

Umowa o pracę zawiera się: na piśmie, ustnie lub przez dopuszczenie dozorcy do pracy.

Właściciele nieruchomości winni przyjmować dozorców tylko spośród bezrobotnych, zamieszkałych co najmniej od roku w Grodnie i zarejestrowanych w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy, Ekspozytura w Grodnie.

§ 4.

W ciągu 14 dni od daty zawarcia umowy o pracę właściciel nieruchomości lub jego zastępca winien wydać bezpłanie dozorcy domowemu książeczkę obrachunkową, zawierającą wyszczególnienie obowiązków dozorcy, spis powierzonego mu sprzętu oraz kontrolę każdorazowo dokonywanej wypłaty wynagrodzenia, zaliczek i potrąceń z oznaczeniem dat i wysokości sum. Drugi egzemplarz książeczki obrachunkowej właściciel przechowuje u siebie. Oba egzemplarze książeczki obrachunkowej winny być podpisane przez strony. W zamian za książeczkę obrachunkową, złożoną przez dozorcę u właściciela celem dokonania w niej zapisu, właściciel winien wydać dozorcy drugi egzemplarz książeczki, przechowywanej u siebie.

§ 5.

Umowa o pracę rozwiązuje się:

a) przez wypowiedzenie,

b) wskutek śmierci dozorcy.

Właściciel nieruchomości ma prawo rozwiązać umowę o pracę z dozorcą bez podania motywów po uprzednim trzymiesięcznym wypowiedzeniu dwa razy do roku w terminach: 28 lutego i 31 maja. Okres wypowiedzenia liczy się od dnia pierwszego następnego miesiąca kalendarzowego.

Właściciel nieruchomości może rozwiązać umowę bez wypowiedzenia pod warunkiem wypłacenia dozorcy domowemu odszkodowania w wysokości trzechmiesięcznego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi umówionymi świadczeniami. W tym przypadku dozorca winien opuścić służbę i mieszkanie natychmiast.

Dozorca, zamierzając opuścić pracę, winien o tym uprzedzić właściciela domu lub jego zastępcę na dwa tygodnie z góry.

Niezwłocznie po upływie terminów powyższych dozorca winien opuścić służbę i zwolnić mieszkanie wraz z osobami z nim zamieszkałymi.

W razie śmierci dozorcy domowego umowa o pracę rozwiązuje się automatycznie, jednak rodzinie zmarłego, stale z nim zamieszkałej, przysługuje prawo zajmowania mieszkania służbowego w ciągu trzech miesięcy, licząc od pierwszego dnia następnego miesiąca od daty zgonu.

W razie śmierci dozorcy, który przepracował u danego właściciela lub w danej nieruchomości przynajmniej lat 10, ro-

dzina zmarłego, mająca ustawowe prawo do utrzymywania i przez niego utrzymywana, winna otrzymać od właściciela nieruchomości odprawę w wysokości jednomiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia.

Jeżeli powyższy stosunek pracy trwał przynajmniej lat 20, odprawa winna wynosić dwumiesięczne ostatnio pobierane wynagrodzenie.

§ 6.

Każda ze stron ma prawo z ważnych powodów lub z winy przeciwnej strony niezwłocznie rozwiązać umowę o pracę przed upływem terminu umowy i bez zachowania okresu wypowiedzenia.

Ważnymi powodami rozwiązania umowy o pracę są okoliczności, które sprawiają, że nie można zgodnie z wymaganiami dobrej wiary i ze względu na dobre obyczaje żądać od strony, aby pozostawała z drugą stroną w stosunku pracy.

Prawo rozwiązania umowy z ważnego powodu lub z winy przeciwnej strony wygasa, jeżeli strona nie dokonała rozwiązania w ciągu dwóch tygodni od powzięcia wiadomości o istnieniu ważnego powodu lub winy.

§ 7.

Właściciel nieruchomości może rozwiązać umowę o pracę z winy dozorcy zwłaszcza w przypadkach następujących:

a) jeżeli dozorca lub mieszkający z nim członek rodziny dopuści się czynu karygodnego przeciwko życiu, zdrowiu, majątkowi lub moralności, który to czyn zdolny jest spowodować utratę zaufania do niego, jako dozorcy — czyn ten musi być udowodniony;
b) jeżeli dozorca przez grube niedbalstwo wyrządzi szkodę domowi lub właścicielowi domu;
c) jeżelil dozorca zaniedbuje swoje obowiązki, wskazane w orzeczeniu niniejszym;
d) jeżeli dozorca zostanie aresztowany na skutek prawomocnych orzeczeń władz administracyjnych lub sądowych.

§ 8.

Dozorca może rozwiązać umowę o pracę z winy pracodawcy zwłaszcza w przypadkach następujących:

a) jeżeli pracodawca dopuszcza się czynnych zniewag lub ciężkiej obrazy czci względem dozorcy lub członków jego rodziny;

b) jeżeli pracodawca lub mieszkający z nim członek rodziny usiłuje nakłonić dozorcę lub członków jego rodziny do czynów nieobyczajnych lub przeciwnych prawu;

c) jeżeli dozorca bez oczywistej szkody dla swego zdrowia nie może pełnić obowiązków;

d) jeżeli dozorca domowy zostaje powołany do służby wojskowej;

e) jeżeli pracodawca bezprawnie zatrzymuje dozorcy należne wynagrodzenie, zmniejsza lub pogarsza oddane dozorcy mieszkanie lub narusza inne istotne postanowienia umowy.

§ 9.

Nie może być powodem rozwiązania umowy o pracę:

a) choroba dozorcy, trwająca do sześciu miesięcy, o ile członkowie rodziny chorego pełnią zastępczo jego obowiązki;

b) należenie dozorcy do związku zawodowego;

c) dochodzenie przez dozorcę swoich praw, wynikających z niniejszego orzeczenia.

§ 10.

Jeżeli właściciel nieruchomości rozwiązał umowę o pracę bez zachowania obowiązującego okresu wypowiedzenia i bez okoliczności, uprawniających go do niezwłocznego rozwiązania umowy, albo gdy rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z winy pracodawcy, dozorca zachowuje prawo do wszystkich świadczeń za czas, jakiby upłynął do zakończenia stosunku pracy przy należytym wypowiedzeniu umowy ze strony właściciela nieruchomości.

§ 11.

Wypowiedzenie umowy o pracę winno być dokonane:

a) za pośrednictwem Związku Właścicieli Nieruchomości Miejskich m. Grodna,

b) przez wezwanie notarialne lub

c) osobiście, ustnie przy świadkach.

§ 12.

Niezwłocznie po rozwiązaniu stosunku pracy właściciel nieruchomości obowiązany jest wydać dozorcy na żądanie świadectwo pracy, zawierające dane, dotyczące rodzaju i czasu zatrudnienia.

W świadectwie nie wolno umieszczać żadnych znaków i uwag, któreby mogły utrudniać dozorcy otrzymanie innego zatrudnienia.

Obowiązki stron.

§ 13.

Dozorcy domowi dzielą się na dwie grupy, tj. na dozorców stale zamieszkałych w posesji i dozorców przychodzących.

Grupa I-sza.

Do obowiązków dozorców stale zamieszkałych w posesji należy wykonywanie następujących czynności:

a) dbanie o powierzony mu w opiekę dom;

b) wykonywanie sumienne i troskliwe wszelkich zarządzeń i zleceń pracodawcy w zakresie obowiązków, należących do dozorcy domowego, jak również meldowanie właścicielowi domu lub jego zastępcy o osobach wprowadzających się lub wyprowadzających się z domu wraz z odnoszeniem zameldowań i wymeldowań na żądanie właściciela domu lub jego zastępcy do Zarządu Miejskiego;

c) czuwanie nad bezpieczeństwem domu i jego mieszkańców oraz wzywanie w nagłych wypadkach pomocy organów bezpieczeństwa;

d) dbanie o czystość wszystkich dostępnych części domu, a więc: wjazdu, bram, sieni, klatek schodowych, strychu, piwnicy, ustępów, podwórza oraz innych ubikacyj, dostępnych dla publicznego użytku, które to części domu winny być zamiatane i sprzątane codziennie; klatki schodowe winny być raz na tydzień zmywane na żądanie właściciela domu, jego zastępcy lub lokatorów klatki schodowej;

e) utrzymanie czystości i porządku na chodniku, jak również na ulicy przed domem i w terenie posesji, wyrą-

bywanie lodu, usuwanie śniegu i błota, posypywanie chodnika piaskiem itd. z uwzględnieniem przepisów policyjno-sanitarnych;

f) ścisłe stosowanie się w razie epidemii do zleceń władz sanitarnych co do utrzymania czystości i porządku lub przeprowadzenia dezynfekcji w domu i ubikacjach pomocniczych; o przeszkodach w wykonywaniu tych zleceń winien dozorca donieść właścicielowi lub jego zastępcy;

g) czuwanie nad należytym oświetleniem tych części domu, które w myśl regulaminu winny być oświetlone;

h) dbanie o całość urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, elektrycznych, dzwonków od bram i innych urządzeń publicznych, znajdujących się w domu i ścisłe przestrzeganie regulaminów porządku, wydanych przez Zarząd Miejski lub władze państwowe;

i) otwieranie bramy w porze, w której brama według przepisów policyjnych powinna być zamknięta; dozorca nie jest odpowiedzialny w przypadku niezamknięcia bramy przez lokatora, posiadającego klucz od bramy.

Grupa II-ga.

Do obowiązków dozorcy przychodzącego należy:

a) dbanie o czystość wszystkich dostępnych części domu, a więc: wjazdu, bram, sieni, klatek schodowych, strychu, piwnicy, ustępów, podwórza oraz innych ubikacyj, dostępnych dla publicznego użytku, które to części domu winny być zamiatane i sprzątane codziennie; klatki schodowe winny być raz na tydzień zmywane na żądanie właściciela domu, jego zastępcy lub lokatorów klatki schodowej;

b) utrzymanie czystości i porządku na chodniku jak również na ulicy przed domem i w terenie posesji, wyrąbywanie lodu, usuwanie śniegu i błota, posypywanie chodników piaskiem itd. z uwzględnieniem przepisów policyjno-sanitarnych;

c) stosowanie się do zleceń władz sanitarnych co do utrzymania czystości i porządku lub przeprowadzenia dezynfekcji w domu i ubikacjach pomocniczych; o przeszkodach w wykonaniu tych zleceń winien dozorca donieść właścicielowi lub jego zastępcy;

d) odnoszenie zameldowań i wymeldowań do Zarządu Miejskiego na żądanie właściciela lub jego zastępcy.

§ 14.

Dozorca domu nie ma prawa obejmować innych stałych posad i zajęć, któreby powodowały zaniedbywanie jego obowiązków służbowych jako dozorcy domowego.

§ 15.

Odpowiedzialność przed władzami za niewykonywanie obowiązków, wymienionych w § 13, ponosi dozorca tak stały jak i przychodzący, z wyjątkiem przypadków, gdy zostanie stwierdzona wina właściciela domu lub jego zastępcy.

§ 16.

Wszelkie czynności dozorcy, związane z jego stanowiskiem, może wykonywać sam dozorca lub każdorazowo w jego zastępstwie zdolni do tych czynności członkowie jego rodziny.

Dozorca, żona jego oraz członkowie rodziny nie są obowiązani do wykonywania osobistych posług lub robót na rzecz właściciela domu lub jego zastępcy.

Usługi takie mają być przedmiotem odrębnych indywidualnych umów.

W razie choroby dozorcy domowego obowiązki jego pełnią zdolni do pracy członkowie jego rodziny lub zastępca, powołany przez dozorcę domowego za zgodą właściciela i płatny przez dozorcę. W czasie choroby dozorca domu otrzymuje od właściciela nieruchmości przewidziane niniejszym orzeczeniem wynagrodzenie w całości.

§ 17.

Właściciel domu obowiązany jest dostarczyć z własnych funduszów przyrządy, sprzęt, naczynia i materiały, niezbędne do pracy i oświetlenia domu oraz przeznaczyć osobną ubikację celem przechowywania tychże.

Dozorca powinien wszystkie narzędzia szanować i utrzymywać w należytym porządku; w razie rozwiązania umowy — zwrócić właścicielowi.

Wzajemne stosunki.

§ 18.

Właścicieli oraz ich zastępców obowiązuje grzeczne traktowanie dozorcy i ścisłe przestrzeganie wszystkich warunków umowy.

Dozorców oraz członków ich rodzin, zamieszkujących razem, obowiązuje grzeczność wobec właścicieli i ich zastępców, ścisłe przestrzeganie umowy, pilne i sumienne spełnianie obowiązków tudzież stosowanie się do wszystkich zarządzeń właścicieli i ich zastępców, jeżeli wymienione dotyczą wykonywania obowiązków służbowych.

Mieszkanie.

§ 19.

Właściciel nieruchomości obowiązany jest przydzielić dozorcy domu grupy I-szej bezpłatnie mieszkanie służbowe z prawem bezpłatnego korzystania z wody w granicach potrzeb domowych dozorcy i możliwie blisko bramy. Mieszkanie powinno być w stanie całkowicie używalnym. Dozorca obowiązany jest utrzymywać mieszkanie w porządku. Wapna niegaszonego do bielenia dostarcza właściciel nieruchomości dwa razy do roku bezpłatnie w ogólnej ilości 10 kg na mieszkanie. Trzymanie żywego inwentarza w mieszkaniu jest wzbronione; utrzymywanie żywego inwentarza w ubikacjach przy domu, tam gdzie ku temu nie stają na przeszkodzie przepisy policyjno-sanitarne, może mieć miejsce jedynie za zgodą właściciela domu.

Bez zgody właściciela domu dozorca nie może przyjmować do swego mieszkania sublokatorów oraz udzielać przytułku noclegowego. Sublokatorami dozorcy nie mogą być także jego dzieci, znajdujące się w stanie małżeńskim i utrzymujące się z własnej pracy.

Właściciel nieruchomości dostarcza bezpłatnie prądu elektrycznego dla oświetlenia mieszkania dozorcy w ilości jednej lampki 25 watt na mieszkanie oraz żarówek w ilości najwyżej dwóch sztuk rocznie. W zamian za udzielanie prądu i żarówek oraz w posesjach pozbawionych instalacji elektrycznej obowiązuje wydawanie dozorcy po 2 zł miesięcznie na naftę.

Ubezpieczenia i urlopy.

§ 20.

Dozorca domowy winien być ubezpieczony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr 51, poz. 396).

Właściciel nieruchomości obowiązany jest po rocznym trwaniu stosunku pracy udzielić dozorcy 8-dniowego urlopu, a po trzech latach pracy 15-dniowego płatnego urlopu.

Wynagrodzenie zastępcy wypłaca właściciel nieruchomości.

Dozorca traci prawo do urlopu, jeżeli sam rozwiązał umowę o pracę lub jeżeli rozwiązanie to nastąpiło z powodów, które właścicielowi nieruchomości dają prawo do rozwiązania umowy pracy bez uprzedniego wypowiedzenia.

Urlop winien być udzielony dozorcy w czasie między 1 maja a 30 września.

Warunki wynagrodzenia.

§ 21.

Za czynności, związane z pełnieniem obowiązków dozorcy, otrzymuje tenże bezpośrednio od właściciela lub jego zastępcy, oprócz świadczeń, wymienionych dla grupy I-szej dozorców w § 19 niniejszego orzeczenia, następujące wynagrodzenie, płatne miesięcznie z dołu, najpóźniej do dnia 5 następnego miesiąca kalendarzowego, według grup i na zasadzie zaliczenia ulic, placów i zaułków m. Grodna do trzech kategoryj, a domów do czterech klas i litery „A" (nadzwyczajna klasa) w wysokości:

Grupa I-sza: dozorcy stale zamieszkali w posesji

przy ulicach

I-ej kategorii w domach wg klas				II-ej kategorii w domach wg klas				III-ej kategorii w domach wg klas			
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
80	62	41	26	62	41	29	23	41	26	23	18

Grupa II-ga: dozorcy przychodzący

przy ulicach

I-ej kategorii w domach wg klas				II-ej kategorii w domach wg klas				III-ej kategorii w domach wg klas			
I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł	zł
70	55	35	24	55	35	27	21	35	24	21	16

Wynagrodzenia dozorcy w domach, zaliczonych do klasy „A", nie określa się, powinno ono jednak przewyższać płace ustalone dla I-ej klasy domów przy odnośnej ulicy co najmniej o 10 zł.

Ponadto dozorcy domowemu przysługuje osobne wynagrodzenie za każdorazowe mycie schodów: za pierwszą klatkę schodową w domach parterowych i jednopiętrowych — 1 zł; w domach dwupiętrowych i wyższych — 2 zł; za każdą następną klatkę schodową — połowę powyższego wynagrodzenia.

§ 22.

Ulice, place i zaułki miasta Grodna zalicza się do następujących trzech kategoryj:

I-sza kategoria.

Ulice: Bonifraterska (do Witoldowej), Brygidzka, Dominikańska, Hoowera, Jagiellońska, Mieszczańska, Mostowa (do Podolnej), Orzeszkowej, Skidelska, Pl. Batorego, Sienny Rynek i Rabina Nuchima (d. Szkolny Dwór).

II-ga kategoria.

Ulice: Witoldowa, Bonifraterska (od Witoldowej do końca), Grandzicka, Horodniczańska, Jerozolimska, Lipowa (do Łososiańskiej), Magistracka, Mostowa (od Podolnej do końca), Rydza-Śmigłego, Rynkowa, Narutowicza (do 11-go Listopada), Zygmunta Wróblewskiego, Zamkowa, Złotarska, Plac Tyzenhauza, Wileńska (do mostu), Napoleona, D-ra Bienieckiego, Piłsudskiego, Orlicz-Dreszera, Listowskiego i Monopolowa.

III-cia kategoria.

Wszystkie pozostałe.

§ 23.

Nieruchomości w mieście Grodnie zalicza się do następujących czterech klas i litery „A" (nadzwyczajna klasa):

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
		I kategoria.		
Bonifraterska	2	S-cy Brajny Josem	III	
"	6	Dawid i Hiler Spokojni	III	
"	7	Rodziny Wilnerów d. Kaufman	„A"	
"	10	Józef i R. Lubicz	II	
"	14	Fejga Rolnik i K. Zelwiańska daw. T-wo „Rolnik"	IV	
Batorego Plac	2	Mikołaj Murawjew	III	
"	3	T-wo Szaharaj Tora	„A"	
"	4	Dom Fary Grodzieńskiej	I	
"	7	Poluto, Dora Cytryn i Gitla Dynes	II	
"	8	S-cy Margolisa	„A"	
"	9	Salomon Jonas	I	
Brygidzka	1	Izaak Łapin	„A"	
"	3	Jankiel Lubicz	III	
"	4	Dom Soboru Prawosławnego	II	
"	5	Konstanty i H. Sawińscy	IV	
"	7	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia	IV	
"	9	Ch. Rozen	III	
"	11	Tema Bobrowicz i L. Draźnin	II	
"	13	Fajtel Rabinowicz	II	
"	14	Owsiej Bałun	II	
"	16	Basia Kopelman	IV	
"	19	Aleksander Kalecki	I	
"	21	Mejta Solec	III	
"	22	Leja Dworecka	III	
"	24	Jan Michalski	II	
"	25	Leon i Izrael Szereszewscy	IV	
"	28	Nochum i T. Frejdowicz	IV	
"	31	S-cy Anny Burde	III	*) Jeżeli NrNr 34 i 36 obsługuje jeden dozorca, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
"	32	Paweł i Karolina Żomojtel	III	
"	34*)	Szoszy Braun	II	
"	36*)	Szoszy Braun	IV	
"	38	Estera Szereszewska	IV	
"	44	Jakub Szwarc	III	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Dominikańska	1	Izaak Szturmak	„A“	
"	2	Walk i Finkielsztejn	II	
"	3	Szloma Szereszewski	II	
"	4*)	J. Reźnikowicz i Syn	II	*) Jeżeli NrNr 4 i 6 obsługuje jeden dozorca, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
"	6*)	J. Reźnikowicz i Syn	II	
"	5	Bogumił Dopelberg	II	
"	7	Juda i Bejla Sołowiejczyk	II	
"	8	Dom Bankowy B-cia Zakhejm	II	
"	9*)	Szymon Szmigielski	III	*) Jeżeli NrNr 9 i 19 obsługuje jeden dozorca, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
"	19*)	Szymon Szmigielski	II	
"	11	S-cy E. Załuckiego	III	
"	13	Izaak Lubicz	II	
"	14	Z. Lubicz d. S. Chwiliwicka	I	
"	15	S-cy M. Pika	III	
"	16	Mordche Josel Frank	III	
"	17	Maria Wężyk-Widawska	II	
"	18	Lejb i Jona Choze	I	
"	20	Dawid Chazan	I	
"	21	Gienia Czertok	II	
"	22	Izydor Preński i S-cy	III	
"	23	Syndykat Rolniczy Grodzieński	II	
"	24	Ludwika Wołkowicka	I	
"	26	Wolf Matus	II	
"	28	Szejna Mera Zakhejm	I	
"	30	Rasiukiewicz Edward	II	
Hoowera	1	Smazanowiczów	II	
"	2	S-cy M. Frumkinowej	I	
"	6	S. J. Janowscy	III	
"	9	M. i N. Josielewicz	I	
"	12/11	B. Rusota	II	
Jagiellońska	6	Waleria Roszkowska	IV	
"	12	Związek Osadników pow. Grodno	II	
"	20	T-wo Oleum	II	
"	26	Antoni Tarasewicz	III	
"	30	Larysa Motrycz-Szamrajewa	IV	*) Jeżeli NrNr 50 i 52 obsługuje jeden dozorca, to pobiera uposażenie wg kl. II-ej.
"	36	Jadwiga Onoszkowa	III	
"	48	Jakub Sklarowski	IV	
"	50*)	Wacław Szybowski	III	
"	52*)	Zofia Hampelowa	III	
"	56	R. i R. Łapinowie	II	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Jagiellońska	58	Lejba Gornicki	IV	
„	60*)	S-cy Hirszhorn	III	**) Jeżeli Nr 60 przy Jagiellońskiej i Nr 49 przy ul. Orzeszkowej obsługuje jeden dozorca, to pobiera uposażenie wg klasy I.
Mieszczańska	1	Margolis	„A"	
„	2	Mordchel Sobel	III	
„	5	Izaak Klempner i Jakub Gornicki	IV	
„	7	Salomon Trop	IV	
„	9	S-cy Józefa Rebejkow	IV	
„	10	Mowsza Karpowicz i Hilel Buki	III	
„	11	L. Rubin	III	
„	14	Judes Aleksandrowicz	III	
„	16	Tewel Kalmanowicz	III	
„	20	Szołom Nowoprucki	III	
„	22	S-cy Nenkesów	III	
„	26	Lewin	IV	
„		Roch Efron	IV	
Mieszczańska-Mostowa	3/4	Gmina Żydowska	II	
róg Starej (d. z—k Kamienny)	9	Dom rządowy (M. W. R. i O. P.)	III	
„	26	Rubin Edelsztejn i Ruwin Gorbulski	IV	
„	28	Mojżesz Kuraż	IV	*) Wynagrodzenie dozorcy domowego 100 zł miesięcznie i świadczenia w naturze — mieszkanie, woda i światło bezpłatnie na zasadach ogólnych.
„	36	Mojżesz Kapłan	IV	
„	40	Ubezpieczalnia Społeczna	II	
„	46	R. Lider	II	
Orzeszkowej	3*)	Domy rządowe między ulicami Orzeszkowej, Wróblewskiego i Horodniczańską	„A"	
„	4	S-cy Eliaszewów	II	
„	7*)	Frumkin	II	**) Jeżeli NrNr 7 i 9 obsługuje jeden dozorca, pobiera on wynagrodzenie wg klasy I-ej.
„	9*)	Urząd Pocztowo-Telegraficzny	II	
„	8, 10 i 12	Aliny Wróblewskiej	III	
„	15	Polskie T-wo Dobroczynności	III	
„	17	T-wo Opieki nad dzieckiem	III	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Orzeszkowej	18	S-cy: Wileńczyk, Kusman i Janowski	IV	
„	19	Marii Kossakowskiej	II	
„	20	Konstanty Światopełk-Czetwertyński	I	
„	24	Jan Drucki-Lubecki	III	
„	25	E. i H. Strzeleccy	III	
„	26	Aleksander Mikulski (kurator)	III	
„	28	Tatiana Ciaktornejaj	I	
„	29	Jakub Górewicz	I	
„	32	3/5 Rubinowicz Izrael 2/5 Karpik Józef	IV	
„	34	A. i P. Klimaszewskie	III	
„	35 i 37	Józef Wajn	III	
„	38	Józef i Helena Sawiccy	IV	
„	41	Maria Bortnowska	III	
„	42	Fruma Arkin	IV	
„	43	Państw. Fabr. Wyr. Tyt.	III	
„	44/1,2	Fruma Arkin i Goldberg	IV	
„	45	Scholastyka Kulmaczowa	IV	
„	46	Mieczysław Olszewski	IV	
„	49*)	S-cy Hirszhorn	II	
„	52	Dora Cytryn	IV	*) Jeżeli Nr 49 przy ul. Orzeszkowej i Nr 60 przy ul. Jagiellońskiej obsługuje jeden dozorca, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
„	56	S-cy Izraela Maracza	IV	
„ z Orzeszkowej róg Horodniczańskiej Nr 8	5	T-wo Wzajemnego Kredytu Zarząd Konkursowy masy upadłościowej (Pocztowa 1, Orzeszkowej 5 i Horodniczańska 8)	„A"	
Rabina Nuchima (d. Szkolny Dwór)	2	Gmina Izraelicka	I	
Skidelska	5	Zarząd Bożnicy Żydowskiej	IV	
„	7	Jakub Rubiński	IV	
„	11	Abram Najman	IV	
„	13	Hirsz Lewit	II	
„	17	Cypa Jałowiec	IV	
„	19	Chaja Libling	III	
„	23	Jenta Altszuler	III	
róg Placu Wołłowicza 1/1 i 1/2	29	Abe Łuniański	III	
Sienny Rynek	1	Izaak Kosowski	II	
„	3	Berko Lacki	III	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
		II kategoria.		
Dra Bienieckiego	2	L. Dworskich	II	
"	4	M. i N. Starowolskich	III	
Bogusławskiego	2	Władysław Virion	III	
Bonifraterska	9	Małż. Frejdowicz	III	
"	11	Masza Dziewiatycka	III	
"	13	Nochim Miałkowski	III	
"	16	S-cy Kulbackich	II	
"	18	Abram Lifszyc	II	
"	20	Berta Perlis	II	
"	23	Dom Funduszu Kwaterunkowego	I	
"	24	Jankiel Rapp	III	
"	26	Władysław Puhaczewski	III	
Grandzicka	2	Konsystorz Prawosławny	I	
"	3	Wiktor Chirkowski	IV	
"	9	Jankiel Lubicz	IV	
"	11	Owsiej Snarski	IV	
"	20	Gmina Żydowska	II	
"	23	Nochim Wigdorowicz	III	
Horodniczańska	3	Kuncza Mejłachowiczowa i A. Neubauerowa	II	
"	9	Ber Klempner	III	
"	12	Boruch Ciechański	IV	
"	14	Dr Kalenkiewcz	IV	
"	18	S-cy Judela Myszkina	IV	
"	19	Maria Tołłczok	III	
"	20	Popławski	I	
"	22	Budrykowa	III	
"	23	Zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia	II	
"	24	A. Krawiec	IV	
"	24-a	Trop-Kryński	IV	
"	27	M. Epsztejn i M. Sobolowa	II	
"	30	Fejga Smazanowicz i Sz. Smazanowicz	II	
"	34	Zofia Sołowiejczyk	I	
Jerozolimska	1	Jakub Gelgor	I	
"	4	O. Gożańska i Dr Samuel Gożański	II	
"	5	Chana Małachowicz	IV	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Jerozolimska	6	Sz. Krenica, Ita Zysla Farb	III	
"	12	S-cy Szmula i Zyśli Rabinowicz	IV	
"	14	Stefan Cydzik	I	
"	16	Zygmunt Dybowski i Matusiewicz	III	
"	18	Józef Frejdowicz	I	
"	23	Stanisław Iwaniszewski	IV	
Lipowa	3	S-cy E. Bekiesza	II	
"	7	Józef Jankowski	III	
"	10	Hirsz Kuszes	III	
Listowskiego	4	Dom Gminy Ewangelickiej	II	
"	5	Maria Wężyk-Widawska	II	
"	7	Szloma Szwejcer	I	
"	12	Rachela Kuriańska (kuratorka)	III	
"	14	Maria Cybulska	III	
"	17	Mowsza Bobrowicz	III	
"	18	Hirsz Perec	III	
"	31	Małż. Kozłowiczów	III	
"	33	Polska Macierz Szkolna	II	
"	35	Maria Borzysławska	II	
"	36	Aleksy Carewicz	IV	
"	39	Wincenty Chomiczewski	II	
"	40	Mojżesz Waldman	I	
"	42	Stanisława Listowska	II	
"	43	Genia Marejne	IV	
"	46	Lejba Gerszuny	III	
"	47	Maria Polak (kuratorka)	IV	
Magistracka	11	Berko Byk	II	
Monopolowa	1/59	Państwowa Wytwórnia Wódek	I	
Napoleona	3	Józef Wołk	II	
"	7	Ks. Witold Sarosiek	III	
"	10, 10/a, 10/1, 10/2	S-cy A. Wejsbrema i współwł. Paulina Elkind	II	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Napoleona	11	Józef, Leon i Mina Strelec	II	
"	12	Beniamin Szapiro i Ł. Szapiro	II	
"	16	Anna Patrek	III	
"	18	A. Talhejm	II	
"	22	L. Iwanowska	IV	
Narutowicza	4	Klub sportowy „Cresovia"	II	
"	6	Macierz Szkolna	III	
"	7	M. Dulewicz	III	
"	16	Małż. Sawieliew	IV	
"	30	A. Lubicz	III	
Orlicz-Dreszera	4	Cyla Kuźnicka	III	
"	8	Ignacy Sliliniewicz d. Kaszewnik	II	
"	11	Ryszel Halpern	III	
Piłsudskiego	5	Anna Zajcewa	IV	
"	6	Andrzej Wnukowski	III	
"	7	Mojżesz Langbort Niemeńska Fabryka	II	
"	10	Anna Strupińska	II	
"	11	Jadwiga Szyłejko	III	
"	12	Olga Knote-Krecz	IV	
"	13 }	K. Giedrojć	III	
	13a }	K. Giedrojć		
"	14	Aleksy Kurhanowicz	IV	
"	15	Mikołaj Mozolewski	IV	
"	16	Dom Rządowy	II	
"	17	S-cy Jana Preobrażeńskiego	IV	
"	21	Aleksandra Mozolewska	II	
"	28	Kazimiera Mackiewiczowa	IV	
Rydza-Śmigłego	7	Dawid Łapidus	II	
"	8	Dr Gerszon Woroszylski	III	
"	10	N. Kunachowicz	III	
"	12	Florian Kondracki — opiekun	III	
"	14	Dr J. Sleszyński	III	
"	15	Emilia Sowińska	III	
"	16	Katarzyna Felendorf	III	
"	18	Beniamin Szereszewski	I	
"	20	Morduch Mełament	IV	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Witoldowa	7	Ch. i Sz. Szulackich	III	
"	8	S-cy Berka Berkowicza	I	
"	11/2	Rywa Epsztejn	IV	
"	13	Rubin Baum	I	
"	14	Synagoga „Orach Chaim"	IV	
"	17	Włodzimierz Krejcer	III	
"	18	S-cy Bramzonów	I	
"	21	Róża Szereszewska	III	
"	22	Zygmunt Cybulski	II	
"	24	Gustaw Rejnhardt	III	
"	25	Wajnsztejn	I	
"	26*)	Grzegorz Aszkenazy	I/II	*) Jeżeli dozorca obsługuje również od ul. Horodniczańskiej, to I klasa, jeżeli tylko od ul. Witoldowej, to II klasa.
"	30	Popławski	I	
"	33	Dr. A. Wolański	II	
Wróblewskiego	19	Basia Corfas i P. Muler	III	
"	22	Mery Finkielsztajn	IV	
"	23	Bluma Gożańska	III	
Zamkowa	2	Dr Henryk Zamkowski	I	
"	3	Sofijskie Bractwo Prawosławne	1	
"	4	S-cy Z. Szylingofa	„A"	
"	9	Chonon Michałowski	II	
"	11	S-cy Kagana	II	
"	12	Bank Ludowy	I	
"	13	Nachoma Szereszewska	II	
"	15	Chwiliwicki	II	
"	16	Gieszel Jogli	I	
Złotarska	4	Lejba Braude	III	
Tyzenhauza Plac	2	Sąd Grodzki - Dom Rządowy	I	
"	3	Mina Strelec	II	
"	4	Mina Strelec	I	

III kategoria:

Akademicka	5	Berko i F. Szmalcuje	II	
"	7 i 7a	Gmina Ewangelicka	I	
"	12	S-cy Girszkohun	III	
"	20	Józef Sztukowski	II	
Artyleryjska	4	Szmul Russota	I	
"	7	Prudowski	II	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Bernardyńska	1	Heleny Ejsmont	IV	
"	2	Dom Kwaterunku Wojskowego	III	
Bożnicza	7	Borys Lubicz	IV	
Białostocka	6	Lejba Finkiel	II	
"	10	Sz. Lubicz	II	
Białostocka róg Furmańskiej	42	Eli Zachary	IV	
"	46	Abram Trop-Kryński	II	
Bośniacka	2	Aleksander Czerniawski	I	
"	3*)	Anatol Frumkin	III	*) Jeżeli jeden dozorca obsługuje 2 domy: Bośniacka 3 i Orzeszkowej 7 róg Pocztowej 2, to pobiera płacę wg kat. II klasy II.
"	7	Olga Mozolewska	IV	
"	8	Melania Białobłocka	II	
"	9	Ch. G. Winnicki	III	
"	11	Palnicki	III	
"	12	Smolski (opiekun)	III	
"	18	Izabella Stefanowa	IV	
"	24	Polska Akc. Sp. Elektryczna	III	
Botaniczna	3	Paulina Kochanowska	II	
"	4	Maria Januszkowa	II	
"	9	Jan Aleksandrowicz	IV	
"	11	Marian Mytelski	III	
Dziemianowska	1	Małż. Malewiczów	III	
"	6	Bronisław Mancewicz	IV	
Garncarska	1	Heleny Sawickiej	II	
"	9	Ch. i G. Winnicki	III	
"	10	Calko i Samuel Kurlandcy	III	
"	11	R. Krenica	III	
"	12 i 14	S-cy Szczęsnowicza	III	
Indurska	14	Spółdzielnia Rolniczo-Handlowa	I	
Dr Jelinka	2	Dawid Mański	III	
"	4	Michał Gowgiel	III	
"	6	Mina i Józef Strelec	III	
Jezuicka	1	Mojżesz Szwejcer	I	
"	3	Efroim Kopelman	II	
Kalucińska	3	Szejna Małka Ratner	III	
"	4	Ajzyk Treling	II	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Kalucińska	6	L. i R. Lifszycowie	I	
"	18	Mordchel Josel Gożański	II	
"	22	Michel Poźniak	„A"	
Karmelicka	2	Horacy Heller	„A"	
Klasztorna	5	Eliasz i Szołom Epsztejn	IV	
"	17	Małż. Burde	„A"	
Kurhan	4	Alina Bielawska	III	
Krasińskiego	2	Maria Czarnocka	III	
Lipowa	25	Abram Gorbulski	II	
Litwinowicza	5	Józefa Niedźwiecka	IV	
"	13	Antoni Zojko	III	
"	15	Rachela Wierbluńska	III	
"	17	Wiktor Akramowcz	II	
Mickiewicza	1	Minuszyc	III	
"	6	S-cy Edwarda Południa	II	
"	7	Andrzej Romacki	IV	
"	10	Bolesław Czosnowski	IV	
"	11	Stanisław Wojciechowski	IV	
"	13	Folendorf	II	
"	14	Kryłowa	IV	
"	16	Wawrzyniec Illwelew	IV	
"	18	Jadwiga Kontrym	IV	
Św. Mikołaja	8	A. Małyszko	IV	
Narodowa	6	Czesław Gil-Gilewski	III	
"	7	Chaja Żulikowicz i Lew Benzyn	IV	
Najdusa	9	Rywka Kadyszes	IV	
Nazaretańska	7	Małż. Elkies	III	
Pereca	4	Gmina Wyznaniowa Żydowska	I	
"	8	Leja Lutenberg	II	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Pereca	18	J. Ber i Ch. Łapidus	I	
"	19	Chasia Kuselewicz	II	
Piaskowa	3	Luba Sulkies	III	
"	5	Jadwiga Ursyn-Niemcewiczowa	III	
"	6	Żemojtelowa	II	
"	7	Małż. Barszaków	III	
"	9	Marian Epsztejn	„A"	
"	11*)	J. Chazan	II	*) Jeżeli jeden dozorca obsługuje i nieruchomość 11a, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
"	15	Małż. Chałef	III	
"	19	Bohdanowicz	IV	
Piekarska	7	Rywka Kadysz	IV	
Plebańska	6	Szloma Sztabiński	III	
Podolna	7 i 7/1	Józef Leon Strelec	IV	
"	8	R. Mirowska, Jenta Szenang (kurator)	III	
"	12	M. i Ch. Krynice	IV	
"	14	Sergiusz Gładysz	IV	
"	16	Gita Andres i H. Lipman	IV	
"	17	Małż. Dobrowicz	II	
"	48	Juda Karon	II	
Północna	3	Leon Maymesko	III	
"	6	Szczerbicki	I	
"	23	Onufry Kolner	IV	
Prochowa	5	Stanisław Sztukowski	IV	
"	11	Mordchel Prudowski	I	
"	15	S-cy Stanisława Kutniewskiego	IV	
Stanisławowska	1*)	Maria Kaczan	II	*) Jeżeli jeden dozorca obsługuje domy Kaczana Nr Nr 1 i 4, to pobiera wynagrodzenie wg klasy I-ej.
"	3	Michał Ferduła	II	
"	4	Kazimierz Grocholski	II	
Szkolna	5	Girszkohun, opiekun Epsztejn	III	
Ślepa	2	Abram Lejzer Finkiel	IV	

Nazwa ulicy	Nr domu	Imię i nazwisko właściciela	Klasa	Uwagi
Al. Trzeciego Maja	2	Adam Siemaszko	III	
"	10	Konstanty Gorczak	III	
"	14	Stanisława Listowska	III	
"	16	Albin Klim	II	
"	20	Stanisława Karczmarczyk i H. Narbutowa	III	
"	24	Antoni Dziurdź	II	
Wileńska	25	Fruma Falkman	II	
Zbożowa	8	Estera Andres	II	

§ 24.

Orzeczenie niniejsze obowiązuje od dnia 1 września 1937 r. do dnia 31 sierpnia 1938 r. włącznie z tym, że o ile żadna ze stron na trzy miesiące przed upływem powyższego terminu nie zgłosi sprzeciwu przeciwko dalszemu stosowaniu zasad niniejszego orzeczenia, będzie ono obowiązywało nadal do dnia 31 sierpnia 1939 r. z tym samym warunkiem przedłużenia na lata następne.

Przewodniczący Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej:
(—) *mgr M. Monkielewicz,*
obwodowy inspektor pracy

Członkowie:

(—) *K. Buchali,*
sędzia Sądu Okręgowego w Grodnie

(—) *mgr Adam Dąbrowski,*
referendarz Starostwa Powiatowego.

TŁOCZONO Z POLECENIA MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

ZAMÓWIENIA I WPŁATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA UL. DŁUGA 38/40.

Drukarnia Państwowa Nr 93596. 30.IX.1937. 1000.

Prenumerata roczna 20 zł. **Cena niniejszego numeru 50 gr.**